

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
עקב
♦♦♦
שנת
תשפ"ב
♦♦♦
גליון 166

בעניני "השעה"

חז"ל בשבת קי"ח ב' כל השומר שבת כדן אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו. וכן כל עניני כיבוד בלבוש ובכל הדברים הכל לעשות לכבוד שבת. ומאד להזהר מלדבר דברי חול בבהכנ"ס ובפרט בשבת, וכ"ש מאד להזהר שלא ידברו דברים האסורים. גם ראוי שהנשים שבאפשרותם לאפות, יאפו חלות לכבוד שבת להפריש חלה בשיעור שלשיתת החזון איש זצ"ל זה 2250 גרם חייב ברכה, ואפילו קשה לכל שבת יאפו פעם בחודש.

ובזכות הזהירות שלא לפגוע בחבירו, וזכות השבת ומצות כבוד בהכנ"ס ובהמ"ד, תזכו כולכם בבריאות הנפש והגוף אנשים ונשים וטף. וה' יגדור פירצות עמו ולא יאונה להם שום צער ויגון. אהרן י. לייב שטינמן

על מה העולם עומד

עוד הביא כמה פעמים את דברי הגמ' בשילהי סוטה, (דף מ"ט ע"א) רשב"ג אומר משום ר' יהושע מיום שחבר בהמ"ק וכו', אמר רבא בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבירו שנאמר וכו', שואלת הגמ' ואלא עלמא אמאי קיים, [ופרש"י מאחר שהקללה הולכת תמיד, ורבה], ומתמצת הגמ' אקדושה דסידרא, ואיהא שמ' רבא דאגדתא שנא' וכו'. ופרש"י אקדושה דסידרא, סדר קדושה, שלא תיקנוה אלא שיהו כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום, דבר מועט, שאומר קריאתו ותרגומו, והן כעוסקין בתורה וכו'.

וכן יהא שמ' רבא מברך שעונין אחר הגדה, שהדרשן דורש ברבים בכל שבת, היו נוהגין כך. ושם היו נקבצין כל העם לשמוע, לפי שאינו יום של מלאכה, ויש כאן תורה וקידוש השם, עכ"ל.

הנה חז"ל הק' מגלים לנו מה מציל את העולם, מהקללה ההולכת וגוברת רח"ל מיום שחבר בית המקדש.

להגביר את "איכות הלימוד"

וברשות הקוראים הנעלים שיחי, אוסיף הרגשת הלב. הנה בודאי שאין ערך ודמיון לכח התורה שיש בעולם בזמן שכל ילדי ישראל ובני התורה, יושבים ושוקדים באהלה של תורה, אך כל זמן שהמצב הוא כרגע, שעדיין לא חוזרים לישיבות והכוללים, נראה לכל הפחות לחזק את מה שכן לומדים, שיהי באופן המקסימלי.

והרי חז"ל הקדושים אומרים, על מה העולם קיים על הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, ואפילו יותר מדאביי ורבא! מפני שהוא הבל פה "שאיין בו חטא".

א"כ נשתדל לכל הפחות, לראות שבזמן הלימוד, תהי בבחינה זו, וכפי שהי' נותן רבינו עצה זו, הרבה, ללמוד "בתענית דיבור".

מצב "לא פשוט.."

בבחינה מסוימת, אנו נמצאים במצב קצת "מבולבל", מצד אחד הרבה נוסעים למקומות נופש, ומטיילים עם הילדים למקומות שונים... אך מצד שני שומעים על "אסונות נוראים" אשר תצלנה לב שומעיהן, תאונות משונות שגבו מחירים יקרים מאד מאד, וטביעות במים של בני תורה יקרים המסולאים בפז רח"ל, חולים קשים רח"ל, ועוד. ה' ירחם ויציל.

ומצד השכל, לכאורה, היינו צריכים להירתע לאחור, ולהימנע מלצאת לנסיעות וכו' וכו', כי האיך יערב אכול ושתו, כשאחינו בשרינו, בני ישראל היקרים, אבלים ושבורים ורצוצים באובדן יקיריהן, בפתע פתאום.

בין הזמנים - למה?

אך לא כך הם פני הדברים, ועולם "כמנהגו נוהג...", וכבר העיד השבוע מורנו המשגיח הגה"צ רבי דן הלוי סגל שליט"א ששאל את גדולי עולם, מרן ורבנן בעל הקהלות יעקב ובעל האבי עזרי זצוק"ל למה עושים בין הזמנים, ושניהם פי אחד אמרו, שהיו צריכים "לבטל את זה", וכך שמענו מרבינו מרן רה"י זצוק"ל שהי' אומר "אי איישר חילי, אבטליני".

ולמעשה כל זמן שהנוהל הזה ממשיך, צריכים לראות לכל הפחות, מה שאפשר להוסיף ברוחניות, כדי למעט חרון אף.

"עלבונו של תורה"

וכבר האיר עינינו רשכבה"ג מרן ראש הישיבה הגר"ג שליט"א, בשיחתו השבועית, על ענין "אוי להם לבריות מעלבונו של תורה", שהתורה "נעלבת", במה שלא לומדים אותה מספיק בתקופה זו, וזוהי הסיבה למה שקורה מקרים משונים ונוראים. רח"ל, ולכן צריך לחזק את עצמנו בתורה ובמצות, על אף שזה בין הזמנים.

וביא אחד ממכתבי רבינו זצוק"ל, שכתב בתקופה מסוימת שאירעו רח"ל אסונות קשים במקום אחד בזה אחר זה, ועורר להתחזק בכמה דברים, ואח"כ שלח את המכתב לעוד מקומות.

וז"ל: בס"ד י' כסלו תשס"ז לפ"ק

לכ' עדת ישראל אשר ב... ה' עליהם יחי

שמעתי על האסונות שפקדו במקומכם ר"ל, ואתם חושבים לנכון שיש בודאי צורך להתחזק יותר ביראת שמים. כמובן אין אתנו יודע עד מה, ועלינו להתחזק בכל הענינים, אבל מה שיש להניח מאד ליזהר בדברים שבין אדם לחבירו שזה מאד חמור.

ויש להתחזק בענין שבת שכבר יפסיקו מלעשות דברי חול חצי שעה לפני השקיעה, וכל מה שמפסיקים מלעשות דבר שאסור לעשות בשבת זה מאד חשוב. וידוע מאמר

וגם אם קשה ללמוד את כל הסדר כך, יראה לכל הפחות ש"רבע שעה" הראשונה, תהי' בלי שום דיבור חולין, וכך יהי' הלימוד "איכותי", והי' בו יותר כח להגן מפני הצרות.

"ושב מאחריו" רח"ל

עוד הי' מעורר הרבה בענין "הצניעות" שזה הדבר "הכי גרוע", כי לא מצינו על שום דבר עבירה שהתורה תכתוב עליו כזה דבר נורא "ושב מאחריו", רק בזה. והי' מסביר שבזה תלוי "הכל", כי כשיש הארת פנים, יש את כל הברכות, אך חלילה וחס להיפך... ה' ירחם. ופעם ביקש יידינו הגה"צ רבי ברוך שפירא שליט"א כמה מילים מרבינו למסור בנושא הצניעות, והכתיב לו כך: כל אדם צריך סיעתא דשמיא תמיד, ובלי סיעתא דשמיא אין אפשרות קיום כלל. וכשלא מתנהגים עפ"י כללי הצניעות, אין סיעתא דשמיא, כי יש הסתר פנים רח"ל, ממילא זה מאד מסוכן...

בין אדם לחבירו, שבת, צניעות

וכן המקום להביא עוד מכתב חיזוק, על כמה דברים הנוגעים מאד בימים אלו, וכולל גם צניעות, והצטרף אליו מרן פוסק הדור הגרי"ש זצוק"ל.

וז"ל המכתב: כלל ישראל נמצא בצרה גדולה ואין לנו אלא להישען על אבינו שבשמים, ואנו צריכין לפשפש במעשים. אין לדעת דרכי שמים אבל ודאי שכל א' צריך לפשפש במעשיו.

והנה יתכן מאד שזה מענין חבלי משיח, ומבואר בחז"ל מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח יעסוק בתורה ובגמילות חסדים. והנה תורה תמיד צריך חיזוק ובודאי בזמן הזה, וכל א' וא' יראה להתחזק בעסק התורה.

והנה כ"ש שצריך לעשות הכל שלכל הפחות לא נכשל בהיפך מגמ"ח היינו להצר לחבירו או לציבור.

והנה מבואר בחז"ל שדורו של אחאב עבדו ע"ז אבל לא הי' מחלוקת, הי' יורדין למלחמה ונוצחין משא"כ בזמן שיש מחלוקת ר"ל, וצריך מאד להשתדל לעשות שלו' בין איש לרעהו.

כן ידוע שענין שמירת שבת כ"כ חביב בעיני הקב"ה ולהיפך זה מאד שנוא.

והנה בזמן האחרון רוצים לעשות חיזוק שלא יעשו דברים במקומות שידוע שמחללים שבת בפרהסיא. וע"פ רוב זה דברים כגון טיולים וכהנה, דברים שאין זה נוגע לחי' אדם, ובכל זאת לחלק מהציבור אשר שייכים לשומרי תורה ומצות קשה לותר על זה, ושוכרין מקומות אשר מחללים שבת, זה מוכיח שענין השבת לא תופס כ"כ מקום חשוב, ומסתפק במה שהוא בעצמו אינו מחלל שבת, וזה מהדברים אשר צריך לקבל לא לבזות את השבת.

וכן ענין הצניעות צריך מאד תיקון, וכתוב שאם אין צניעות "ושב מאחריו" וצריך מאד להתחזק בזה.

ולא באנו לומר שאנו יודעין הסיבה למה ישנו הצרה, אבל זה ודאי שכל מה שמתחזקין יכול להועיל שיסיר הקב"ה החרון אף.

כ' תמוז תשס"ו

יוסף שלו' אלישיב

אהרן י. לייב שטיינמן

אחד בסוף העולם...

ואזכיר הערה קטנה - מדף היומי השבוע - המלמדת אותנו כמה מתחשב הקב"ה עם צער קטן ביותר של כל יהודי.

הגמ' בכתובות (דף מ"א ע"א) דנה אם הנערה מוכנה למחול על בזיונה כדי לקבל כסף, האם זה מועיל. ומרחיבה הגמ' שיש בזה גם בושות לאביה ולמשפחתה, ומסביר רש"י, וב"ד אין להם לעשות דבר להחזיק בושתם.

לתרומות והנצחות ניתן לתרום בנדירים פלוס ע"ש אוצרות פרי ח

להערות והארות ולקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - s31626532@gmail.com

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרישת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.

שואלת הגמ' נחא להו לבני משפחה מאי? אומרת הגמ' "אי אפשר דליכא חד במדינת הים דלא נחא ליי", זאת אומרת שבכדי שלא תיגרם בושא לאחד מבני משפחתה הרחוקים, כבר לא מאמינים ב"ד לדברי המאנס שמבייש אותה יותר. ויש כאן הארה, עד כמה חסה תורה על כבודו של כל א' מישראל, ואף ביוש קל כזה, שיאמרו שאחת מבני משפחתו הרחוקים "שמעבר לים" עשתה דבר מביש, ג"כ צריך למנוע.

א"כ כשרואים רח"ל אסונות קשים כל כך, שזה גורם צער נורא מאד, לקרובים אל האסון, ואף לרחוקים ממנו, הרי הקב"ה רחום וחנון, אבינו אב הרחמן, ואין מרחם עלינו יותר ממנו, ואם בכל זאת גזר בחכמתו העליונה להביא אסונות שכאלו, עלינו להבין כמה תביעה יש ח"ו.

ואמר לי ידידי הצדיק הרב מנחם הלוי בירינבום שליט"א שסיפרה לו הרבנית גריינימן ע"ה אשת הגאון רבי שמר"ל זצוק"ל, שפעם בכתה לפני מרן החזון איש זצוק"ל על הצרות האיומות שקרו באירופה, בזמן השואה רח"ל, ואמר לה החזון איש שזה "שפיץ רחמים".

ואף שאין אנו מבינים כלום בדרכיו ית"ש, אך עלינו להאמין "שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, והכל בא ברחמים העצומים.

ממקומו הוא יפן "ברחמים"

ונסיים במה שהי' מרגלא בפומי' של רבינו, בשם מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל, שאומרים בקדושת מוסף, משרתיו שואלים זה לזה אי'ה מקום כבודו. וביאר שהמלאכים שואלים מהיכן יוצא יותר כבוד שמים, על ידי מידת הדין, או ע"י מידת הרחמים.

וע"ז "לעומתם ברוך יאמרו", שעל ידי שתיהן, יוצא כבוד שמים. אם כך אנו מבקשים ממקומו הוא יפן "ברחמים", שיעשה שיתרבה כבודו על ידי רחמים.

ויהי רצון שנזכה לראות מהר מאד, רחמי המרובים, ויחון עמו המיוחדים שמו באהבה, בכל יום תמיד.

מרן בעל "הקהלות יעקב"

והנה בשב"ק הבעל"ט יחול היארצי' של רשכבה"ג מרן בעל הקהלות יעקב זצוק"ל, שהי' מגדירו רבינו, שהוא "הרבי של כלל ישראל", עד כדי כך שחשש מלומר שיעור כללי שחולק בזה על הקהלות יעקב.

והרבה יש להאריך בדברים שהי' מביא רבינו בשמו, אך קצרה היריעה מהכיל, רק נזכור לנגד עינינו באיזה חרדת קודש הי' מזכירו, והאין שהי' שואלו ומתייעץ עמו הרבה, וחוזר על דבריו. וכמה נצטער בימי חליו האחרון של בעל הקהלות יעקב, ועשה הרבה דברים כדי שנזכה להחלמתו.

וידוע כמה הי' מעריך את רבינו, עד שהעידו בשמו שעבר על ספר אילת השחר מכריכה לכריכה, ואמר שמזמן הפני יהושע לא יצא כזה ספר!!

יה"ר שנזכה לילך בארחותיו הכבירים, ויהי' למליץ יושר בעדנו, לראות במהרה בישועת ישראל, ובביאת משיח צדקנו בב"א.

"אוהבים דבריה"

מצוה "להוסיף על שבת קודש" בין בכניסתה בין ביציאתה. וכל המוסיף זוכה יותר, ורבינו הי' מוסיף הרבה זמן במוצש"ק. וידוע כמה הי' מזהיר רבינו על זהירות מעשיית מלאכה חצי שעה לפני השקיעה.

אך הי' מדגיש "שלא לקבל שבת" כ"כ מוקדם, כדי שיוכלו להתפלל מנחה, או אם יצטרכו לפתע דבר נחוץ, יהי' אפשר לעשותו. ומצות קבלת שבת, אמר שמספיק כמה רגעים לפני השקיעה.